

SEMINARSKI RAD

Sloboda društva - sloboda pojedinca?

Sažetak

Rad se bavi onim što vrlo vjerojatno temeljna preokupacija čovjeka i jucer i danas i sutra, osobna sloboda u Frommovskom smislu, a pokušava rasčlaniti da li se osobna sloboda pojedinca koju je dostigao može povezati i ide li paralelno sa slobodom modernog društva kakvo poznajemo. Da li je sloboda stvar pojedinca ili društva? Te može li ozbiljenje negativne slobode, na način kako ju interpretira politička filozofija, biti osnovno razlikovanje koje pojedincu otvara mogućnost pune afirmacije osobne slobode?

Ključne riječi: sloboda, socijalni proces, pojedinac, moderno društvo

Uvod

O slobodi se pisalo kroz čitavu povijest, za nju ili oko nje se vode ratovi i ona je često osnovna ideja i bit egzistencije kako pojedinca tako i društva. Slobodom se bave filozofi, političari, ekonomisti, sociolozi, psiholozi, čitava znanost, bila ona društvene ili prirodne naravi se sapliće o pitanja slobode. Ona se provlači kao neki leit motiv kroz sve strukture postojanja čovjeka kao pojedinca, ali i društva kao cjeline. Međutim postoji li interakcija između osobne i društvene slobode, da li veća sloboda društva znači manju slobodu pojedinca ili su te "dvije" slobode okrenute u istom smjeru? Živimo u društvu koje je opterećeno katastrofama prirodne naravi ili kao faktor ljudske pogreške, svakodnevno nas kroz medije bombardiraju suptilnim porukama koje usađuju strah i ovisnosti, a svijet je istovremeno kroz procese globalizacije i interneta povezaniji no ikada do sad. Modernom čovjeku kroz milijune opcija koje mu se nude nikada nije bilo teže doći do pune slobode i samoaktualizacije i vrlo lako upada u zamke lažnih sloboda koje mu plasiraju sa svih strana. Postavljam pitanje da li takav, podložan pojedinac može pridonijeti slobodnom društvu?

1. Povijest razvoja ideje slobode

Pokušat ću kratkim pregledom povijesti zapadnog društva kroz razvoj ideje individualnosti povezati te dvije linije slobodu pojedinca i društva. Proces oslobađanja čovjeka u posljednjih 500 godina oslobađanja društva od bioloških ili socijalno determiniranih okova ima ogroman utjecaj na modernog čovjeka, njegov osobni prostor samoaktualizacije i opstojnosti koji je neprijeporno povezan s iskustvom indentifikacije. Odrastanje čovjeka ima u samoj srži razvoj indentiteta, te poistovjećivanje sa samim sobom, obitelji, krugom prijatelja, narodom, rasom, svih živih bića te na kraju sa svijetom. No nije li taj proces zapravo povijesni proces oslobađanja društva? Ako se vratimo samo 500 godina u natrag i krenemo od srednjeg vijeka i okolnosti kakve su: nedostatak političke slobode uvjetovanog biološkim i socijalnim deteminizmom, bez potrebe za razvojem strukture, sumnjama u duhovnom preispitivanju, jednog općeg stanja duhovnog i materijalnog siromaštva većine stanovništva... Čovjek je rođenjem dospio u precizno utvrđene okvire u kojima uviđamo da nema niti potrebe niti prostora za razvoj intentiteta. Renesansa, a potom i reformacija u

duhu Luthera i Calvina donosi (ili vraća) uspostavu čovjeka kao centra svemira, javlja se prostor mogućnosti i odgovornost prvenstveno prema sebi samome, a tek potom, što i prozlati iz toga kao nužna posljedica, odgovornost prema ostatku čovječanstva. Demokratske revolucije krajem 19. stoljeća nam donose ideju da sami sobom upravljamo i još više naglašavaju samoodgovornost. (Fromm, 1984:34) Sloboda kao ideja poprima konkretnije obrise, ali još uvijek nema jasnu definiciju. Od 19. stoljeća do danas se mijenjaju i nadograđuju raznorazne filozofske i političke teorije o tome što je sloboda i kako ju dostići, međutim istina modernog društva i pojedinca ne leži daleko od onoga što je napisao Fromm: "Sloboda je teška stvar za imati i kada ju imamo težimo pobjeći od nje."

2. Sloboda pojedinca u modernom društvu

Termin nešto novijeg kova "generacija X" označava naraštaj mladih rođenih u sredinom 20. stoljeća, a odnosi se na naraštaj ciničnih, zlovoljnih, samodovoljnih, mlitavih nezadovoljnika. Sociolozi poput Aarouna Couplanda i Ted Halsteada zapravo i započeli priču o toj apolitičnoj i egocentričnoj, nezadovoljnoj generaciji, o generaciji koja predstavlja u modernom zapadnom društvu države blagostanja "zlatnu mladež", generaciju koja ima beskrajne mogućnosti samoaktualizacije u modernom svijetu, ali to odbija i zapada u beznade i apatiju. Navode se mnogi razlozi takvog stanja kao što su utjecaj televizije, sve veći raspad nuklearne obitelji koji uništava lojalnost prema ikakvoj socijalnoj zajednici, suočenost mladih sa sve većom ekonomskom nesigurnošću koji ih na kraju orijentira prema novcu kao kriteriju uspjeha. Siromašniji se odmah zapošljavaju, a bogatiji traže pragmatičan studij koji im donosi materijalnu korist. (Polšek, 2003:173) Postavlja se pitanje kako to da u slobodnom društvu, nevjerovatnih mogućnosti, globalno povezanom, gdje su ekonomske i političke slobode veće no ikad u povijesti može postojati "slobodan" pojedinac koji se okreće sebi, zapada u izolaciju, usamljenost, nezainteresiranost, pa sve do ekstrema, psiholoških oboljenja?

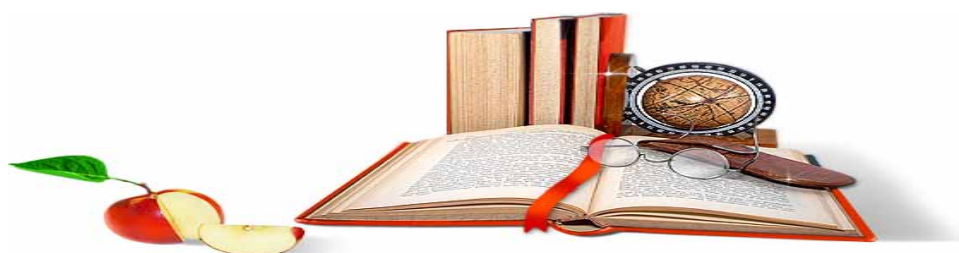
3. Sloboda - psihološki problem?

Cjelokupna moderna europska i američka povijest se okreće oko toga da oslobodi čovjeka od političkih, ekonomskih i duhovnih okova što ga sputavaju. Bitke za slobodu su vodili potlačeni, oni koji su željeli nove slobode protiv onih koji su imali privilegije. Mnogi su umirali u tim bitkama u uvjerenju da je umrijeti u borbi protiv potlačenosti je bolje nego živjeti bez slobode. Takva smrt je krajnja izjava njihove individualnosti. Međutim s druge strane imamo i mnoge koji su umirali na strani okova slobode, što je kroz povijest bilo iznimno lako uočiti, a danas kada smo okruženi načinima i metodama da se čovjek otupi i nikada ne dostigne punu zrelost i smisao slobode skoro je nemoguće utvrditi realni prag da se čovjek prepozna kao samostalan i zrelo individualac. Danas, kada je čovjek rođen, pozornica je spremna za njega. On mora jesti i piti, stoga mora raditi; a to znači da mora raditi pod posebnim uvjetima i na načine koji su određeni vrstom društva u koje je rođen. Želja za materijalnim bogatstvom je potreba svojstvena samo nekim kulturama, te drugačiji ekonomski uvjeti mogu stvoriti ličnost koja odbacuje materijalno bogatstvo ili je rezignantna prema

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM

[FORUMU](#) ILI NA maturskiradovi.net@gmail.com